

В. В. ТАРНОВСЬКИЙ (СТАРШИЙ)- ВІДОМИЙ ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ ТА ЮРИСТ

Василь Васильович Тарновський (старший) — поміщик, один з власників палацово-паркового комплексу в с. Качанівці на Чернігівщині народився 14 червня 1810 року.

У 1826 році В. В. Тарновський закінчує Ніжинську гімназію вищих наук князя Безбородька зі ступенем кандидата і цього ж року вступає до Московського університету на юридичний факультет. Після його закінчення починає службу у С.-Петербурзі в контрольному відомстві.

Потім викладає російську історію у Житомирській гімназії, маючи на меті підготуватися до університетської професури.

У 1842 році в «Юридических записках» він публікує статтю «Юридический быт Малороссии», де розповідає про громаду, яка була здавна єдиним судом в українському селі, та висловлює жаль з приводу того, що тепер вона має менше влади, ніж за часів козацтва.

Як член комісії, що була створена для опису губерній Київського учбового округу, він у її «Трудах» вміщує статтю «О делимости семейств в Малороссии» (1853 рік), а також програму для опису маєтків у господарчому значенні (1855 рік).

Смерть дядька Г. С. Тарновського у 1853 році, попереднього власника Качанівської садиби, змушує В. В. Тарновського приділяти багато уваги справам маєтку (володіє Качанівкою з 1853 по 1866 рік), але поступово він знову поринає в громадську роботу.

Після сходження на престол Олександра II у 1855 році, В. В. Тарновський був призначений членом від уряду в Чернігівський комітет з поліпшення селянського побуту.

У 1858 році він друкує статтю «О вознаграждении владельца за землю, представляемую крестьянам в пользование».

Після відкриття у Петербурзі в 1859 році редакційних комісій, В. В. Тарновський запрошується до них як експерт від Чернігівської губернії.

У 1859 році в «Юридических записках» з'являється його стаття «Об основаниях для определения ценности земель».

Після опублікування положення про скасування кріпосного права від 19 лютого 1861 року В. В. Тарновський призначається членом від уряду до Полтавського присутствія у селянських справах. Обіймаючи цю посаду, він звернув головну увагу на введення уставних грамот і на ліквідацію насильницьких прийомів у вирішенні спірних питань.

1865 року В. В. Тарновський стає членом Чернігівської губернської земської управи.

Помер відомий громадський діяч та юрист 4 грудня 1866 року.

Михайло КОЖЕДУБ.

Джерела та література:

1. Суворова - Ткачев. Русский биографический словарь. — СПб., 1912. — С. 313 — 314.
2. Русский архив. — М., 1869. — № 12. — С. 2019—2020.
3. Юзефович М. В. В. Тарновский. // Гимназия высших наук и лицей князя Безбородко. — СПб., 1881. — Ч. 1. — С. 461—464.
4. Вишняков Е. Главный комитет и редакционные комиссии. // Великая реформа. — М., 1911. — Т. 4. — С. 172—173.
5. Жур П. Шевченківський Київ. — К., 1991. — С. 37.
6. Каждан Т. Культурная жизнь усадьбы во второй половине XIX века. Качановка. // Взаимосвязь искусств в художественном развитии России во второй половине XIX века. — М., 1982. — С. 264—297.

ГЛИБОКІ КОРЕНЬ ДО 850-РІЧЧЯ БАХМАЧА

Вперше Бахмач згадується в «Повести временных лет» (Патъєвський список) 20 вересня 1147 року: «Сташа (Изяслав с войском) около Всеволожа и взяша его... Слышавшие же и иные гради, Унеж (Ніжин) и Белая Вежа и Бохмач... и побегоша к Чернигову»... Як бачимо, літопис застав місто вже існуючим і можна припустити, що першими поселенцями тут були волзькі болгари, яких поселив на наших землях київський